

Jaarbericht: FairFin in 2019

Een nieuw financieel systeem als hefboom voor mens en planeet.
Dat is al jaren het doel van FairFin. Wij zijn de watchdogs van de bankensector, we promoten pioniers die het anders aanpakken en we werken aan een breed draagvlak voor een structureel ander financieel systeem. In dit jaarbericht geven we een overzicht van wat FairFin in 2019 deed en de impact die we hadden.

FAIRFIN
meer dan geld

Met steun van

Vlaanderen
verbeelding werkt

Federaal Instituut voor
**Duurzame
Ontwikkeling**

 OXFAM Novib

 **Sweden
Sverige**

2019 was voor FairFin het jaar waarin ons bereik en onze impact bijzonder sterk stegen. Het aantal bezoekers van onze website en het bereik van onze sociale media verdubbelden (400.000 in totaal), net als onze publicaties in de pers (50) en het aantal deelnemers aan onze vormingen en debatten overal in Vlaanderen en Brussel (1400 in totaal). Er waren zelfs zeven keer zo veel actieve deelnemers aan onze campagnes (21.000

in totaal).

Ook ons onderzoek en de campagnes hebben meer impact. Banken zien zich genoodzaakt hun beleid te verduurzamen of investeringen stop te zetten. Pensioenaanbieders en fondsbeheerders zetten onder onze druk concrete stappen in de richting van een duurzaam portfolio. Ze gaven duidelijk aan dat de rol die FairFin uitoefende van fundamenteel belang was.

Een voorbeeld:

In juli 2019 bracht FairFin samen met de Standaard een onderzoek uit over hoe BNP Paribas de omstreden detentiecentra voor vluchtelingen in de Verenigde Staten financiert. FairFin zette klanten van BNP Paribas aan om deze praktijken bij hun bank aan te klagen en eiste dat de Belgische overheid als belangrijkste aandeelhouder BNP Paribas op het matje riep.

Na onze onthullingen besliste BNP Paribas zich terug te trekken en geen nieuwe financiële engagements meer aan te gaan met GEO Group, de multinational achter de detentiecentra.

Zo vervoegde BNP Paribas een aantal grote Amerikaanse banken die ook door burgerprotest al hadden besloten hun financiering stop te zetten. Dit snelle en overtuigende succes is een opsteker voor onze achterban, die in de praktijk zag dat FairFin een verschil kan maken.

Met ons werk ondersteunen we ook het middenveld meer en meer. Ons onderzoek voedde in 2019 ngo's, milieubewegingen en vakbonden. Ook beleidsmakers houden steeds meer rekening met het onderzoek en de standpunten van FairFin. We zagen ze het afgelopen jaar terugkomen in enkele partijprogramma's en een informateursnota. De minister van financiën werd meermaals in het parlement geïnterpelleerd over de rol van BNP Paribas in mensenrechtenschendingen (de Belgische staat is de grootste aandeelhouder van de bank). We werden ook uitgenodigd bij de Taskforce for Sustainable Finance van de Ministeries van Financiën en Milieu en op een studiedag van de Nationale Bank waar we in debat gingen met de gouverneur.

We surfen ook mee met de golven rondom ons. Enkele belangrijke successen in 2019 maken deel

uit van de groeiende maatschappelijke beweging rond het klimaat. Ook het enthousiasme en de bewustzijnsvorming rond de oprichting van de nieuwe bank NewB hebben we gevoeld. Bovendien konden we in 2019 rekenen op bijzonder goede samenwerkingen en extra projectsubsidies. Daardoor organiseerden we meer activiteiten bereikten we een hoop extra mensen.

Ten slotte was 2019 ook het jaar waarin we onze eigen werking onder de loep namen. We zetten sterk in op professionalisering en schreven een nieuw beleidsplan voor de periode 2021-2025. Daarmee willen we ook de komende jaren blijven werken aan een nieuw financieel systeem als hefboom voor een meer sociaal rechtvaardige en ecologisch duurzame maatschappij. Ons volledige beleidsplan vind je op

fairfin.be/wat-we-doen

WAT DEDEN WE?

In het kader van onze Move your Money-campagne in 2019 ondertekenden niet minder dan 10.000 burgers een ultimatum aan de banken. Ze eisten dat ING, BNP Paribas, KBC en Belfius hun miljarden aan investeringen in fossiele brandstoffen stopzetten. Na maanden campagne, maakten we begin juni 2019 een gebuisd rapport op voor alle vier de grootbanken. Hierop richtten we een helpdesk in om de meer dan 10.000 deelnemers te ondersteunen in hun bankoverstap. De campagne was het resultaat van een vruchtbare samenwerking van FairFin met Hart boven Hard, d'Urgent en Greenpeace. Zie ook moveyourmoney.be.

Ook het project Bankwijzer is het resultaat van een uitgebreide samenwerking. In België onder andere met Vrede, 11.11.11 en Netwerk Bewust Verbruiken. En op internationaal vlak bestaat de Fair Finance Guide coalitie in 11 landen in Noord en Zuid.

In 2019 screenen we opnieuw het beleid van de negen grootste banken in België. We keken opnieuw naar mensenrechten, klimaat, natuur, arbeidsrechten, corruptie en dergelijke meer. Daaruit bleek dat grootbanken - ondanks hier en daar kleine stapjes - zwaar onvoldoende blijven scoren op ethisch vlak. Kleine banken doen het duidelijk beter, mede dankzij de druk die FairFin en bankklanten de afgelopen jaren uitoefenden. Ook brachten we case studies uit rond de rol van onze banken in mensenrechtenschendingen rond palmolieplantages in Sierra Leone, de Amazonebranden in Latijns-Amerika en de omstreden detentiecentra voor migranten in de Verenigde Staten. Meer dan 8.000 mensen stuurden via onze website een klacht naar hun bank. Zie ook www.bankwijzer.be

In 2019 rondten we ons pilootproject Duurzaam Pensioen in de Zorg af met een rapport en een slotevent. Vele pensioenaanbieders gaven aan dat de constante dialoog en bevraging van FairFin doorslaggevend was om te starten met het duurzame pensioenproducten voor zelfstandigen te ontwikkelen. Ook breidden we onze campagne uit naar pensioenproducten uit de hele tweede en derde pijler. Via onze website www.duurzaam-pensioen.be helpen we burgers, als aandeelhouders van hun

pensioenfonds, nog steeds om hun pensioenfonds te vragen maatschappelijke meerwaarde op lange termijn voorop te stellen.

Begin 2019 brachten we de Move your Money-Starterskit uit met concrete tips over hoe met je geld bij te dragen aan een duurzame en sociaal-rechtvaardige wereld. De Starterskit is raadpleegbaar via: fairfin.be/nl/starterskit

Het afgelopen jaar werkte FairFin hard samen met onze Franstalige partner Financité om de website van ons label te moderniseren en er een gebruiksvriendelijk platform voor investeerders van te maken. Het FairFin & Financité Label certificeert financiële producten die solidaire activiteiten ondersteunen. Zo zetten we ethiek, ecologie en solidariteit vóór winst. Zie ook fairfinlabel.be

Een van de belangrijkste gebeurtenissen van 2019 inzake financiële pioniers was de beweging voor de oprichting van de nieuwe, coöperatieve en ethische bank NewB. FairFin staat al van bij het begin mee aan de wieg van die beweging en stak in 2019 nog veel energie in het ondersteunen ervan. We zijn dan ook heel blij dat NewB begin 2020 een vergunning kreeg en van start zal kunnen gaan. Zie ook www.newb.coop/nl/home

In 2019 zetten we samen met een team vrijwilligers en freelancers in op het geven van vormingen, workshops, conferenties en debatten. Uitschieter daarbij was de reeks conferenties "Money and the City" in BOZAR, in samenwerking met het Brussels Centre for Urban Studies (VUB), de vele vormingen "Wat doet de bank met

mijn geld?" in samenwerkingen met de KWB en de nascholingen voor leerkrachten over de workshop "Hé, dat is mijn geld!". Die workshop voor middelbare scholieren in het BSO-onderwijs werd bovendien uitgebreid naar TSO en ASO en werd in samenwerking met Djapo omgevormd tot digitaal lesmateriaal. Zie ook djapo.be/weet-bank-doet-geld/

Hoeveel kost een goed en sociaal klimaatbeleid en waar halen we het geld? FairFin en Arbeid en Milieu sloegen in 2019 de handen in elkaar om te zoeken naar antwoorden. Het resultaat was ons rapport "Ten koste van het klimaat". Het bleek een belangrijke bijdrage te zijn aan het klimaatdebat, zowel voor de milieubeweging, vakbonden als beleidsmakers. Zie ook fairfin.be/nl/tenkostevanhetklimaat

CIJFERS

In 2019 werd ongeveer 100.000 euro vanuit het vermogen van de organisatie toegevoegd aan het werkingsbudget, met oog op lange termijn groei van de organisatie. Dit bedrag werd ten eerste besteed aan het beleidsplan en professionalisering zoals de overdracht van de coördinatie en strategische coaching; ten tweede aan de cofinanciering van eenmalige succesvolle projecten zoals het pensioenproject en financiële educatie; en ten derde aan Muntuit, zowel in het kader van onze meerjarige investering voor de verzelfstandiging van deze werking als voor een eenmalige ondersteuning voor het opmaken van een beleidsplan.

In onderstaande cijfers vind je die investeringen voornamelijk terug in verhoogde uitgaven in personeelskost, communicatie en inhoudelijke werking.

De inkomsten van FairFin bestaan uit bijdragen van onze achterban en subsidies. De subsidie-inkomsten voor 2019 omvatten de subsidie van het Vlaamse decreet sociaal-cultureel werk en de daaraan verbonden tewerkstellingstoelages; de subsidie voor het Bankwijzerproject; de subsidie van het Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling voor ons pensioenproject als SDG-Voice en de subsidie van het Brussels Hoofdstedelijk gewest voor het FairFin&Financité-Label.

Verder haalden we in 2019 ongeveer 7.500 euro lidgelden en 25.000 euro giften op.

We investeerden die bedragen in twee grote onderzoekprojecten. Ten eerste in ons onderzoek naar de financiering van de transitie, waarvan je het resultaat kan lezen in ons rapport "Ten koste van het klimaat" fairfin.be/nl/tenkostevanhetklimaat. En recent in ons reële economie-onderzoek. We onderzochten hoeveel de banken in België investeren in de echte economie en hoeveel in complexe financiële producten die nog amper iets te maken hebben met de echte wereld. Die informatie was essentieel voor ons eerste artikel over de economische steunen en herstelmaatregelen die aan het begin van de coronacrisis werden genomen. Het resultaat werd gepubliceerd in M0* en kan je nalezen door deze QR-code te scannen.

FairFin is een echte kennisorganisatie. Al onze activiteiten steunen op de het studiewerk en de expertise van ons team. We brengen een redelijk radicale boodschap, die enkel kan pakken als elk feit gecheckt en gedubbelcheckt is. Onze geloofwaardigheid staat of valt met dossiers die in beton gegoten zijn. Een groot deel van onze uitgaven zijn daarom loonkosten. Jouw steun helpt ons die kost te dragen en versterkt onze onafhankelijkheid.

Resultatenrekening

	2017	2018	2019
TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	413,311	421,126	447,866
GIFTEN van particulieren	23,576	30,867	25,239
Giften algemeen	22,834	30,605	25,056
Intrestafstand	742	262	183
LIDGELDEN	10,128	7,832	7,574
OPBRENGSTEN van financiële instellingen	12,700	12,750	12,500
Sponsoring Triodos Bank	200	250	0
Commissie VDK SpaarPlus	12,500	12,500	12,500
OPBRENGSTEN van de overheid	322,677	323,247	361,582
Subsidie Beweging - Vlaamse Gemeenschap	179,677	182,296	184,558
Projectsubsidies	56,871	55,093	87,381
Tewerkstellingstoelages en andere	86,129	85,858	89,643
OPBRENGSTEN uit werking	36,021	40,171	36,244
Administratieve dienstverlening en diversen	32,572	37,004	31,047
Vorming en advies aan organisaties	2,435	3,007	4,987
Opbrengsten campagnewerking	926	50	151
Verkoop publicaties	88	110	59
FINANCIELE OPBRENGSTEN	3,492	5,056	4,674
UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	4,715	1,202	53
OPNAME VOORZIENING	0	0	0

TOTAAL VAN DE KOSTEN	451,691	450,744	557,611
WERKINGSKOSTEN	109,490	104,344	162,499
Inhoudelijke werking	28,889	21,717	39,602
Communicatie	11,432	14,270	20,010
Diverse kosten personeel en vrijwilligers	19,893	15,768	46,580
Huisvesting	33,133	34,085	34,711
Ondersteunende functies	16,143	18,504	21,595
PERSONEELSKOST	312,122	338,545	378,540
AFSCHRIJVINGEN	2,832	2,568	4,940
FINANCIELE KOSTEN EN BELASTINGEN	27,000	4,760	4,003
UITZONDERLIJKE KOSTEN	244	527	7,630

RESULTAAT	-38,380	-29,618	-109,745
------------------	---------	---------	----------

Balans

	31/12/2017	12/31/2018	12/31/2019
HET ACTIEF			
INVESTERINGEN EN VOORRADEN	8,645	6,077	11,437
Hard- en software	0	0	2,075
Kantoormeubilair en -machines	104	0	0
Schilderwerken	4,182	2,807	1,432
Naamsverandering	4,359	3,270	7,930
DEELNEMENINGEN IN ANDERE ORGANISATIES	1,366,425	1,369,477	1,397,115
In Socrowd cvba	1,000,000	1,000,000	1,000,000
In andere organisaties	366,425	369,477	397,115
LENINGEN VERSTREKT AAN ORGANISATIES	2,479	2,479	2,479
NOG TE ONTVANGEN VERGOEDINGEN	63,098	50,893	99,745
Vanwege klanten	21,541	7,630	16,514
Vanwege BNP Paribas Fortis en Triodos Bank	0	0	0
Subsidies	18,912	18,395	32,647
Lening Muntuit	20,500	20,500	20,500
Diversen	2,145	4,368	30,084
Geld onmiddellijk beschikbaar	742,665	736,080	536,327
TOTAAL ACTIEF	2,183,312	2,165,006	2,047,103
HET PASSIEF			
VIA EIGEN MIDDELEN	2,146,273	2,116,655	2,006,909
Kapitaal opgebouwd uit jaarlijkse winst	597,019	597,019	597,019
Winst gereserveerd voor een bepaald doel	1,549,254	1,519,636	1,409,890
Voorzieningen voor toekomstige uitgaven	0	0	0
VIA VREEMDE MIDDELEN			
Schulden die binnen het jaar betaald moeten worden	37,039	48,351	40,194
Leveranciers	1,021	3,484	7,377
Vakantiegelden en bezoldigingen	35,856	37,690	32,806
Diversen	162	7,177	10.5
TOTAAL PASSIEF	2,183,312	2,165,006	2,047,103

WAT BRENGT 2020?

Omwille van het coronavirus, passen we onze werking in de eerste helft van 2020 grondig aan. We werken verder van thuis uit en zetten in op ons financieel onderzoek en online communicatie. De komende maanden mag u van ons diepgaande analyses en campagnes verwachten over de rol van de financiële sector in fossiele brandstoffen, mensenrechtenschendingen in kobaltontginning en palmolieplantages.

Maar we gaan verder dan dat. We zitten in een diepe crisis, die we nog lang gaan meedragen. Het is pijnlijk duidelijk dat ons huidige systeem niet ten dienste staat van mens en planeet. Hoe gooien we het roer om?

Hier wil FairFin, vanuit onze expertise en ervaring, zich de komende maanden mee over buigen. Hier kan je onze eerste analyse lezen.

De afgelopen jaren groeide de druk op het middenveld. In het najaar van 2019 bespaarde de Vlaamse regering plotsklaps 6% op de subsidies voor sociaal-culturele organisaties. Ook FairFin werd getroffen. En de komende jaren zal er hoogstwaarschijnlijk steeds dieper worden gesneden en ingeperkt. Zowel financieel als inhoudelijk. Een sterk middenveld met deskundige en kritische spelers als FairFin zijn echter van fundamenteel belang om onze democratie gezond te houden.

Om onze onafhankelijkheid te behouden en onze rol te kunnen blijven spelen, is uw gift ook vandaag meer dan welkom. Steunen kan via deze link. Voor giften vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest waarmee je tot 45% van de gift terugkrijgt.

FAIRFIN

V.U.: Els Lauriks
FairFin vzw
Vooruitgangstraat 333/9
1030 Brussel
België

E-mailadres: info@fairfin.be
Tel: +32 2 201 07 70